63ste Jaargang No. 5108

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

Maandag 12 Mei 1947

Dit dagblad verschijnt dagelijks behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 8 Willemstad Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Adm[illegible] steeg 29, telefoon 1550; Postbus 80 Willemstad N.W.I. Voor Aruba: [illegible] Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Rusland tegen Amerika

Ons Koninkrijk valt aan stukken

Een Jaartje tegen de Geer

LAKE SUCESS.

Amerika kwam in verzet tegen het voorstel van de Russen, om aan de onderzoekingscommissie ook de onmiddellijke onafhankelijkheid van Palestina in studie te geven de afgevaardigde van Amerika de heer Herschel Johnson was er tegen dat dit zou geschieden daar zo invloed kon worden geoefend **op het eindresultaat** van de commissie. Johnson was de eerste spreker bij de heropening van het debat. De commissie moet volgens Johnson de zaak van alle kanten bestuderen en bekijken, doch geen quaestie van mandaat of niet in studie nemen.

Er moet een volledig verslag kunnen worden uitgebracht op de volgende vergadering van de Verenigde Landen.

Gromyko repliceerde dat Rusland niet een of ander idee bij de commissie ingang wil laten vinden, doch daar de afgevaardigden uiteindelijk toch de onafhankelijkheid voor dit land willen is het een logische quaestie, dat men dit punt dan ook aan de commissie in studie gaat geven. (Lake Success, (AP) 10.5).

DIE AMERIKANEN TOCH.

De Pravda in Moskou komt voor de dag met berichten als zou Amerika de oud militairen in Japan weer hebben opgeroepen en hun een nieuwe training gegeven hebben, speciaal worden de vliegeniers genoemd van de zgn. Kamikazes groep.

De training zou plaats hebben in Zuid Sakhalin.

Uit verschillende districten in Japan zou men deze mensen weer onder de wapenen geroepen hebben. De Pravda wist nog te vertellen, dat die training vooral des nachts geschiedt en zegt, dat de oproeping gaat onder het mom als zocht men oorlogsmisdadigers. (Moskou, (AP) 12.5).

PONTIANAK.

Te Pontianak zijn er uitgebreide voorbereidingen getroffen voor de ondertekening van de statuut van West Borneo en voor een ontvangst van Dr. van Mook en de Ministers Beel en Jonkman, die heden aldaar zullen arriveren. Nadat de ondertekening morgen plaats zal hebben gehad zullen de Ministers en Dr. van Mook onmiddellijk naar Batavia terugkeren. (Aneta, 11.5).

MEER NIEUWS OVER INDONESIË.

In een verzoekschrift aan H. M. de Koningin, verzocht de „Persatoena Timor Besar-comité gemenebest Grote Oost" — „namens de Ambonezen, de Minahassabevolking en de Timorezen, „om een eigen status binnen het koninkrijk met een eigen volksvertegenwoordiging."

Zondag jl. heeft de Sultan van Pontianak op een persconferentie gezegd, dat er uitnodigingen tot bijwoning van de ondertekening van de status van autonomie voor West Borneo gezonden werden naar: Soekarno, Sjahrir, Soekawati en Nadjamoeddin, doch dat er geen antwoord ontvangen werd. Dr. van Mook en de Ministers Beel en Jonkman zijn Zondag uit Batavia aangekomen om de ondertekening bij te wonen.

Tajoedin Noor, voorzitter van de voorlopige wetgevende vergadering van Oost Indonesië, is gekozen als candidaat om Nadjamoeddin als premier op te volgen. (Aneta, 12.5).

PROCES TEGEN DE GEER.

Het proces tegen den oud-Premier nam een aanvang. Als getuigen werden gehoord de oud-Ministers Gerbrandy, Welter, Bolkestein en verschillende Duitsers. Deze laatsten liet men niet lang aan het woord, daar, zoals de President van de rechtbank opmerkte, „zij niets met de inwendige diplomatie van Nederland te maken hebben!"

Het werd bekend, dat de brochure, die De Geer schreef, eerst door de Duitsers werd doorgelezen. Ook de gezanten van Brussel en Lissabon werden gehoord.

Latere berichten melden, dat in het voortgezette proces tegen den oud-Premier de advocaat-fiscaal gisteren, na een drie-urig requisitoir, een voorwaardelijke gevangenis van een jaar eiste met een onvoorwaardelijke geldboete van 4000 gulden of vier maanden hechtenis. Tevens eiste de advocaat ontzetting uit alle rechten om ambten te bekleden en een vijfjarige ontzetting uit beide kiesrechten. De advocaat wees erop, dat de bejaarde verdachte Nederland vele goede diensten heeft bewezen, doch hij mag niet bespaard worden van de straf.

Gedurende een ondervraging door den president verklaarde De Geer: „U kunt mijn houding individualistisch wereldvreemd of naïef noemen, doch zij was niet egoïstisch. Een vrede zou Europa van heel wat ellende hebben gespaard."

De Aneta-correspondent meldt, dat De Geer voor de eerste maal gedurende het proces kon lachen, nadat de President een brief had voorgelezen, waarin hij beschuldigd werd contact te hebben gehad met de gestapo van Hitler en Himmler, tijdens zijn verblijf in Berlijn. De Geer verdedigde zichzelf gedurende bijna vier uur. Hij verklaarde, dat hij altijd een sterke tegenstander van nationaal-socialisme en anti-semitisme was. Hij gaf toe dat zijn terugkeer naar Nederland verkeerd was, doch hij haalde aan: **„Gelukkig niet voor Nederland, maar alléén voor mijzelf."** Hij ontkende echter dat de door hem geschreven brochure „Synthese van oorlog" op Duitse aandrang is geschreven. Hij beschreef het als „een voortzetting van alle pogingen voor een vredessluiting voor de oorlog". Hij vergeleek zichzelf met oud-gouverneur-generaal Van Starkenborgh Stachouwer, die geprezen werd, omdat hij na de Japanse inval in Indië bleef, maar die zichzelf in handen van den vijand had begeven, een feit, waarvoor De Geer nu moest terecht staan.

Hij verzocht het Hof, dat, indien hij schuldig werd bevonden, rekening te willen houden met zijn ouderdom. De uitspraak zal op 23 Mei as. gedaan worden (Aneta).

KONINKLIJKE FAMILIE TERUG.

Heden zal de Koninklijke familie uit Zuid-Afrika terug keren, aan boord van de „Vanguard". De hertog van Glouchester reist in zijn jacht de Koninklijke familie tegemoet. De officiële begroeting zal plaats hebben te Portsmouth en vandaar zal men doorreizen naar Londen, terwijl de stoet van het Waterloo-station in open rijtuigen naar het Koninklijk paleis zal begeven. Het zal morgen juist tien jaar geleden zijn dat de Koning op de troon kwam (Londen, (AP) 11.5).

Koningin Moeder van Engeland, vergezeld van den Hertog van Gloucester, bezoeken een bloementententoonstelling.

GROTE MENIGTE.

Een grote meningte juichte de koninklijke familie toe, bij de terugkeer in Londen.

Het bracht de grote feesten in herinnering bij gelegenheid van de kroning nu juist vandaag tien jaar geleden. De koninklijke familie lachte en wuifde de menigte toe, van uit open rijtuigen getrokken door grijze paarden.

Parlementsleden waren bij de begroeting aanwezig. De reis naar Zuid Africa heeft drie maanden geduurd. Het viel op, dat prins Philip van Griekenland nu luit. Philip Mountbatten geheten, niet aanwezig was om welkom te heten. (Londen, 12.5)

HOOGSPRINGEN.

Bij de kampioenschappen voor Zuid-Amerika, sprong Mario Richard van Brazilië 1 meter en 80 centimeter (Rio de Janeiro, (AP) 11.5).

AARDBEVING.

Uit Zuid-Italië wordt een aardbeving gerapporteerd terwijl er tevens de aarde beefde in Palm Springs Californië en in Kyushu in Japan. In Italië zijn enkele doden te betreuren en stortte een kerkmuur neer ((AP) 10.5).

MOEDERDAG.

Bij de gelegenheid van Moederdag vertrok President Truman naar Grandfield Missourie om zijn 94-jarige moeder te gaan begroeten. Gisterenmiddag kwam hij te Washington terug. Zijn moedre maakt het betrekkelijk goed omdat zij in Februari haar heup gebroken heeft, toen zij in huis ongelukkig kwam te vallen (Washington, (AP) 10.5).

MERKWAARDIGE WOORDEN VAN FRANCO.

In een rede te Valencia gehouden sprak Franco deze merkwaardige woord : „Ik zou mijn

plaats aan iemand anders willen afstaan als ik zeker wist dat dit Spanje tot heil zou strekken". Hij sprak zijn vertrouwen uit in Spanje en wees op de moeilijkheid van zijn regering in de burgeroorlog en de wereldoorlog. Hij stelt zich ten doel de Christelijke rechtvaardigheid voor Spanje te brengen (Valencia, (AP) 11.5).

TEGEN RUSLAND.

In de veiligheidsraad is Amerika bezig hulp te zoeken tegen het voorstel van de Russen die niet willen, dat er een permanente commissie van deze raad toezicht houdt op de grens in Noord Griekenland. Men verwacht, dat Rusland steun vindt bij de Slavische landen. (Lake Success, (AP) 12.5).

GENUA.

In Genua legt men de laatste hand aan een-doorgangshuis voor emigranten. Het is het eerste huis dat weer wordt opgebouwd in deze zwaar gebombardeerde stad Van Genua uit zullen verschillende groepen emigranten naar Argentinië vertrokken (Genua, (AP) 11.5).

DECORATIE VOOR DE VOORZITTER VAN HET WIT GELE KRUIS. KAPITEIN E. VAN DE LAARSCHOT.

Gisterenmorgen omstreeks elf uur had een korte plechtigheid plaats in het St. Elizabeths Gasthuis, waarbij Mgr. Verriet aan de voozitter van het Wit Gele Kruis het Gouden erekruis „Pro Ecclesia en Pontifice" overhandigde. In zijn woorden van felicitatie prees Mgr. Verriet het werk, dat door deze organisatie in korte tijd is verricht. Hij sprak zijn dank uit voor allen die hadden meegewerkt en uitgaande van het princiep van St. Thomas „honor est in honorante", „dat de eer groter is naarmate de persoon die eert hoger staat" had Mgr. de Paus door bemiddeling van den Kardinaal van de propaganda Kardinaal Fumasoni **Buondi deze decoratie** aangevraagd. Z.H. de Paus toonde reeds Zijn waardering voor dit werk door Zijn naam te laten verbinden aan een van de instellingen van het Wit Gele Kruis. Mgr. Verriet wees er op, hoe de voorzitter „con amore" voor dit werk zijn krachten gegeven had. In zijn dankwoord, wees de heer van de Laarschot op het werk van zijn 40 medewerkers, prees hun medewerken memoreerde de moeilijkheden en dankte bewogen voor de eer hem aangedaan, die hem mocht geworden in tegenwoordigheid van zijn Moeder. Ook onze gelukwensen.

PRO ECCLESIA ET PONTIFICE.

In 1888 heeft Paus Leo XIII een erekruis als een Pauselijke onderscheiding ingesteld zowel voor mannen als voor vrouwen, die zich verdienstelijk hebben gemaakt voor de Katholieke Kerk en Haar Opperhoofd. Deze onderscheiding is geen ridderorde.

Het kruis is van goud, zilver of brons, met tussen de vier armen, vier lelies en in het hart de afbeelding van Leo XIII, waaromheen het randschrift:

Leo III P.M. Anno X. Op de keerzijde staan de Pauselijke emblemen met het randschrift:

„Pro Ecclesia et Pontifice". Deze onderscheiding wordt gedragen aan een purperen lint met fijne wit-gele dwarsstrepen. (Redactie).

BRAZILIË.

De plaatselijke pers meldt dat men van plan was President Vargas weer aan de regering te brengen doch dat dit ontdekt werd op de dag voordat President Dutra op beslissende wijze in de hoge raad de quaesties tegen de communisten heeft gewonnen (Rio de Janeiro, (AP) 10.5).

het nieuws van vandaag

Ons koninkrijk valt aan stukken uiteen. Alweer zien we het verlangen om apart te staan, het zijn nu de Molukken.

Het is tragisch, er komt dus een Republiek met de hoofdstad Dokjo karta, waaronder dan een stuk van Java, Madoera, en Sumatra, vervolgens een staat West Borneo met de hoofdstad Pontianak, dan de staat Soenda met de hoofdstad Bandoeng, verder de staat Oost Indonesië met de hoofdstad Makassar en nu de Molukken. Er zullen nog wel meer komen. Er is crisis in Makassar.

Het meest opvallend is wel dat deze laatste staat niet onder of naast de andere Indische staten zou willen staan, (zo iets als Aruba niet onder Curaçao?).

Het tweede bericht is de procesvoering tegen de Geer. Er werd een jaar geeist. Herinnert U zich nog het bericht, toen het hier doorkwam?

Wat gaf dat een indruk! Het vonnis moet nog komen, doch de eis lijkt eerlijk gesproken toch wel laag. Natuurlijk er is ouderdom.

Amerika is dan ook op de Palestina-conferentie het ook al niet eens meer met de Russen, het was op zich reeds verwonderlijk, dat de vergadering reeds zo lang bezig was, zonder dat de tegenstelling naar voren kwam. Het verschilpunt is, de opdracht van de onderzoekingscommissie. De Russen willen die commissie ook laten zien of het mogelijk is zonder uitstel de onafhankelijkheid aan Palestina te geven, doch de Amerikanen willen slechts onderzoek naar de situatie, gewoon een horen van allen en nog geen uitspraak over de mogelijkheid om Palestina onafhankelijkheid te geven of niet.

In Brazilië waar men de communisten buiten de wet plaatste zou een complot zijn ontdekt om de vroeger president weer in het zadel te helpen. In Italië, Californië en Japan beefde de aarde.

Verder is er weer de tegenstelling tussen Rusland en Griekenland in de veiligheidsraad, de heren die terug gekomen zijn uit Noord Griekenland in hun functie van onderzoekingscommissie hadden voorgesteld om daar maar een blijvende commissie te plaatsen, doch Rusland is er tegen. Het zal steun vinden bij de Slavische landen. Hier ziet men het moderne conflict tussen Oost en West in Europa niet slechts een conflict is op de basis **communisme** of géén **communisme,** doch een conflict dat tot achtergrond heeft **Slavische** volkeren tegen **Germaanse** volkeren. Te weinig laten we daar op, het is het grote probleem waar vroeger Oostenrijk al aan ten gronde is gegaan, het probleem, dat veel Balkan oorlogen heeft verwekt.

In Mexico wordt ontkend, dat men de communisten op het eiland Santo Domingo van wapenen heeft voorzien. Rusland had niet alleen iets tegen Amerika in de Palestina vergadering en in de Veiligheidsraad doch ook in de Russische pers verscheen weer nieuws tegen Amerika, dat des nachts Jappen tegen Russen worden getraind.

De politiek van Aruba

Aruba is een apart land. De geschiedenis van Aruba is sterk verschillend van de geschiedenis van de andere eilanden. Aruba is een land, dat een aparte behandeling vraagt. De politiek ten opzichte van Aruba moet dus ook onze biezondere aandacht vragen. In de algemene beschouwingen wordt ook op de begroting van 1948 echter door de heren onze Statenleden niets biezonders over Aruba gezegd.

Men spreekt daar slechts van het te dure leidingwater, doch dit was al reeds gezegd door de commissie Frater Radulphus, die de politiek van de watervoorziening op Aruba met het woord **„onzedelijk"** hebben gebrandmerkt.

Ook wordt nog even gezegd, dat de telefoon op Aruba niet deugt. O, Aruba, zo wordt uw lot verdedigd anno 1947.

Bij de artikelsgewijs behandeling van de begroting 1948 zijn er natuurlijk enkele opmerkingen betreffende Aruba. Er is bv. gevraagd of de Aruba-standplaatstoelage nog gehandhaafd moet worden. Het is toch nog heel goed mogelijk, dat iemand op San Nicolaus moet werken en er geen huis kan vinden?

De exploitatie van de pasanggrahan wil men leren kennen.

Er wordt gewezen op een fout: er wordt gesproken van hof op Aruba, dat moet zijn gerecht in eerste aanleg.

Verder een navraag over een bedrag voor duurtetoeslag. Kadaster heeft op Aruba het domeinbeheer; de heren merken op, dat het onder administratie van financiën thuis hoort, maar waar valt dan het kadaster onder?

Er wordt gevraagd om vaststelling van het grondeigendom door deze instelling. Arubanen willen niet bouwen op grond in erfpacht. Deze vrij algemene bewering zal soms wel eens waar zijn.

Of schoolvoeding nog nodig is op Aruba, is een vraag, die, zo men het volk goed kent, wel opgelost kan worden. De wanorde op moreel gebied brengt soms nog armoede mede, die door geen welvaart nog is opgelost.

Een schoolarts voor Aruba en Curaçao wordt er gevraagd. Dit is een logische uitbreiding van die tak van de medische dienst, vooral op Aruba is dit goed, gezien de hoge kindersterfte.

Een persoonlijke quaestie schijnt wel de vraag over een promotie, vlak voor het afzwaaien van den betrokkene.

Het naatje van de kous willen de heren kennen en vragen, daarom wat de nieuwe belasting van de zg. landingsgelden zal opbrengen.

De politie moet eens vertellen hoeveel wagens er voor hen lopen. De gevangenis op Aruba, een mooi gebouw bij het vliegveld, krijgt nieuwe tralies en een wachtkamer voor de gasten. Dit had ineens moeten gebeuren, vinden de Staten.

Zonder verder nieuwe ideeën aan de hand te doen inzake watervoorziening, wijst men er op, dat Aruba zo vlak, voorwaar een waardevolle opmerking in deze moeilijke materie, dat wisten we nog niet.

Nog wil men weten welke gebouwen gesaneerd zijn en wordt er ook navraag gedaan over een rapport over de electriciteit op Aruba, niet naar aanleiding van de inhoud, of de voorstellen in dat rapport voorgesteld, doch louter om de verantwoording van de kosten over dit rapport. De inhoud wordt nog later aangesneden?

Dat is zowat alles wat er over Aruba gezegd wordt. Dat is de politiek voor Aruba 1948, dat is de luidruchtige politiek **en het resultaat?**

Nu kunnen er straks bij de openbare behandeling wel hele speechen gehouden worden (vooral bij de rondvraag), doch kan dan de gouvernementsvertegenwoordiger heel nuchter opmerken. „Heren daarop kan ik geen antwoord geven u had daarover moeten spreken in de stukken, dat is onze parlementaire gewoonte."

Bovendien kan de gouvernementsvertegenwoordiger blijven zitten en niets antwoorden en net zo staken als de raad van politie op Aruba dat deed, waarvan de leden niet genegen waren een wenselijkheidsbegroting mede op te stellen.

Is het niet jammer, dat de belangen van Aruba niet grootser behandeld worden. Geen constructieve politiek, een kleine serie opmerkingtjes over tralies auto's, al of niet gepromoveerde ambtenaren.

Laat dit alles maar behandeld worden door een gemeenteraad van Aruba, doch geeft ons mannen voor de grote lijn, die de welvaart van Aruba goede ideeën aan de hand doen.

Hoe opvallend ook dat er een lid is, die zegt een grote arbeidersvereniging op Aruba te hebben, die zelfs meende te moeten gaan staken, terwijl er niets in staat over hun sociale belangen. Aruba maakt schoon schip! „Aruba ariba". „Non tali auxilio".

PRESIDENT VARGAS.

De pers van Brazilië spreekt van een complot om de oud-President Vargas weer aan het bewind te helpen (Rio de Janeiro (AP) 10.5).

CURAÇAO

DOLLARCOMMISSIE IN NEW YORK.

De dollar-commissie verklaarde bij aankomst in New York aan de Aneta, dat men voldaan is over het verkregen resultaat inzake het verlenen van dollars aan Curaçao. De heer Hoogeveen verklaarde dat de quaestie in behandeling werd genomen door autoriteiten, doch dat hij geen verklaring kon afleggen voordat de commissie rapport heeft uitgebracht bij de Gouverneur van Curaçao en de financiële autoriteiten op Curaçao. Over enkele dagen zal de commissie naar Curaçao terugkeren. (Aneta, 12.5).

H. COMMUNIE FEESTEN.

Zaterdag jl. had de eerste H. Communie plechtigheid plaats in de parochies op Westpunt en Barber.

„CURAÇAO" VERLIEST DE MOED.

Een tijd geleden kregen we de vaderlijke raad van het blad Curaçao om de moed niet te verliezen. Men zij getroost, die zit er bij ons nog in, we zijn tegen het te grote pessimisme van sommigen.

Het schijnt nu, dat „Curaçao" zelf de moed heeft verloren, een hoofdartikel spreekt van een nieuwe partij. Een paar maanden terug meenden we reeds uit de woorden van het blad te moeten opmaken, dat het naar een nieuwe partij aan stuurde, doch dit werd toen ontkend, verbetering wilde men geen nieuwe partij.

Nu is de moed er dan uit?

PATER DELLAERT 50 JAAR.

De oud missionaris van Curaçao Pater Dellaert thans werkzaam in Oranje Vrijstaat werd dezer dagen 50 jaar. Verschillende van zijn vrienden op Curaçao feliciteerden Pater Dellaert, die momenteel in Holland op vacantie is, telefonisch. Het blijkt dat hij ook Curaçao nog niet vergeten is en nog perfect papiament kan spreken.

DE SPEECH VAN DEN HEER GOMEZ.

Vrijwel niemand heeft iets kunnen verstaan van de radiorede van den heer Mr. Dr. M. F. da Costa Gomez. De elementen zaten hem dwars.

PERSBERICHTEN.

Woensdag 7 Mei jl. heeft Zijne Excellentie de Gouverneur in gezelschap van Frater Radulphus, waarnemend Inspecteur van het Onderwijs en den Heer H. B. C. Schotborg, Districtmeester van het tweede district, een bezoek gebracht aan de school van Jandoret.

* * *

Donderdag 8 Mei jl. heeft de Kapitein-adjudant E. van de Laarschot namens Zijne Excellentie den Heer Gouverneur, den Heer F. J. J. Corver, Gouvernements-Secretaris, die met verlof naar Colombia vertrokken is, uitgeleide gedaan aan boord van het ss. „Santa Paula".

* * *

Donderdag 8 Mei jl.: De Kapitein Adjudant E. van de Laarschot vertegenwoordigde Zijne Excellentie den Gouverneur op de receptie ter gelegenheid van het huwelijk van den Heer Ir. A. van der Kwast met Mejuffrouw E. da Costa Gomez.

OLIE-SLACHTOFFER.

Hedenmorgen liep iemand bij ons op de redactie binnen, die er niet erg netjes uitzag. Wat was er gebeurd? Hij was over de brug komen aanwandelen en kreeg een oliewaterbad. Hij had de „Amigoe" van Zaterdag niet gelezen! We wisten niet, of hij ook voor schadevergoeding in aanmerking komt. Hij zou een advocaat in de arm kunnen nemen.

MOEDERSDAG

12 Mei 1946.

door

W. LEMMERS

T. M. VIVO

Briongroep III, N.P.V.

Mijn moeder is het liefste,
Wat onze God mij gaf,
Zij omringde mij met goedheid,
Van mijn geboorte af.

Zij deelt mijn vreugt, zij heelt
[mijn smart.
En druk mij teer aan 't
[moederschart;
Vergeeft steeds weer, wat ik
[misdeed,
Als ik berouwvol tot haar treed.

O wie een Moeder heeft op aard,
Dankt God dat Hij haar heeft
[bewaard.
En brengt nog dikwijls,
[menigmaal,
Aan 't Moeder hart een
[zonnestraal.

EEN GLORIEDAG VOOR HET N.P.G. VAN CURAÇAO.

Zaterdag jl. herdacht het Nederlands Padvindstersgilde van Curaçao haar zeventienjarig bestaan, wat op zeer glorieuze wijze gevierd werd. En terecht. Want de oude boom leidt momenteel dank zij de ergieke leiding van Mevrouw Schoorl een kerngezond en krachtig leven, telt een groot aantal actieve, goed geoefende leden en breidt zich voortdurend uit.

Even na drieën had er een vlaggeparade plaats, die werd bijgewoond door alle op Curaçao aanwezige padvindsters, pioniers en kabouters en door zeer veel belangstellenden. Zijne Excellentie de Gouverneur was aanwezig. Bij deze gelegenheid werd een aantal nieuwe padvindsters geinstalleerd, benevens een aantal nieuwe leidsters — waaronder zeven katholieke leidsters, onder wier leiding op Otrabanda en Pietermaai een katholieke groep begonnen wordt —; er werden vaardigheidsinsignes en jaarblaadjes uitgereikt, en tenslotte als hoogtepunt van de vlaggeparade werd May Winkel versierd met de blauwe koorden, welke zeer zeldzame onderscheiding in de padvindsterswereld een unicum is op Curaçao. Ter harer eer werd het Curaçaose volkslied gezongen.

Daarna werden padvindsters en belangstellenden vergast op drie alleraardigste recreatienummers: een lieve vrijage, die al dansende werd uitgevoerd, een lekenspel waarin de barmhartigheid van den Samaritaan het won van de harteloosheid van zijn tegenspelers, en een reizende Amerikaan, die geen zitvlees had, wist Sint Petrus te verleiden voor een rondrit door de hemel.

10 Mei 1947 is inderdaad een gloriedag geweest voor het NPG van Curaçao en wel heel in het bezonder voor Mevrouw Schoorl persoonlijk — in de padvinderswereld draagt ze de naam Tim (trouw in moeilijkheden) — aan wie voor het allergrootste deel deze quantitatieve maar vooral qualitatieve groei van het padvindstersgilde te danken is.

Nieuws van Overal

AUSTRALIË EN INDIË

De Minister van Buitenlandse Zaken Evatt meldde, dat vertegenwoordigers van Australië momenteel in Indië verblijven ter hervatting van de handelsrelaties.

DEN HAAG.

Er wordt een verzoek aan H.M. de Koningin aangeboden namens verschillende bevolkingsgroepen van de Molukken, waarbij er voor dit gebied autonomie gevraagd wordt, doch dan een autonomie binnen het verband met Nederland. Men wil niet onder de Verenigde Staten van Indië vallen (Den Haag. Aneta. 10.5).

MINISTER KAN „DE MAN ZONDER HOED".

Uit Den Haag wordt het overlijden gemeld van het lid van de Raad van State de oud-Minister van Binnenlandse Zaken en landbouw de Heer Kan (Aneta, 10.5).

NOG MEER AMERIKAANS GELD.

Uit voorname diplomatieke bron wordt uit Teheran gemeld, dat Amerika genegen zou zijn aan het gouvernement een 20 à 30 millioen dollar te lenen, om voor-raden uit Amerika te kunnen betrekken (Teheran, (AP) 10.5).

HONGARIJE.

Er is in Hongarije critiek op de buitenlandse politiek van de regering en er bestaat een drang om drie banken te gaan nationaliseren. De president zou en de critiek te ontlopen binnenkort op vacantie gaan naar Zwitserland en Frankrijk. (Budapest, (AP) 12.5).

TEGEN DE GUERRILLAS.

Er is een tweede offensief ingezet tegen de guerrilla-benden in Noord-Griekenland. Er nemen twintig duizend troepen aan deze actie van de regering deel. Nadere berichten melden dat er reeds successen te melden vallen. (Athene, (AP) 12.5).

GEEN HULP AAN SANTO DOMINGO.

De communisten in Mexico kwamen op tegen de beschuldiging, als zouden zij een schip met wapenen naar Santo Domingo gestuurd hebben. De secretaris van de partij ontkende dit ten stelligste. Zij hebben de communisten in Santo Domingo noch ook de communisten in andere republiek niet van wapenen of andere voorraden voorzien. (Mexico. (AP) 12.5).

OFFICIËLE ONTMOETING.

Gisterenavond hadden de Ministers Beel en Jonkman een officiële ontmoeting met de Indonesische delegatie. Biezonderheden hieromtrent zijn echter niet te verkrijgen, meldt de aneta-correspondent. (Aneta. 11.5).

ENGELAND BLAAST VICTORIE.

De gisteren gespeelde voetbalwedstrijd tussen Groot Brittannië en „Rest van Europa" eindigde in een 6—1 overwinning voor Groot Britannië. (Aneta. 11.5).

LUCHTVAART-OVEREENKOMST.

Amerika sloot een luchtvaartovereenkomst met Chili. Het is volgens het Ministerie het één en dertigste verdrag met een buitenlandse mogendheid. Over het algemeen is men voor de vrije concurrentie op het gebied van luchtvaartlijnen (Washington, (AP) 10.5).

BURGERLUCHTVAART.

Voor de oorlog bestond er in Europa een organisatie voor de burgerluchtvaart (in tegenstelling met de militaire luchtvaart) Deze organisatie haar zetel te Bern, nu na de tweede wereldoorlog was er verlangen naar een wereldorganisatie, die tot stand kwam onder de naam van P.I.C. A.O. Deze laatste organisatie werd nu de vorige week geconstitueerd in een congres te Montreal en is nu niet meer voorlopig dus de letter „p" valt er af, het is nu de I.C.A.O. Politiek werd er op dit congres ook bedreven, er werd gesproken over het niet toelaten van Rusland en het was Spanje dat bij stemming het lidmaatschap werd ontzegd. Officieel sloot zich deze organisatie bij de U.N.O. aan. Naast deze organisatie is er nog een apart instituut waar de maatschappijen van enige omvang lid van zijn en onderling overleg plegen.

De I.C.A.O. vergaderde reeds vroeger voor verschillende secties en zo was Curaçao ook vertegenwoordigd op het congres voor het Caraïbische gebied, toen de belangen van de burgerluchtvaart voor het Caraïbische gebied besproken werden, daar waren we vertegenwoordigd door de heren van Balkom, Bergmann en van Haaren. Er zullen nog verschillende van die regionale congressen volgen zoals in de volgende maanden te Peru en te Brazilië.

Het is duidelijk, dat in zake luchtvaart het onderling overleg van groot nut kan zijn, voor wat de service, de veiligheid betreft. Hoe Nederland op de conferentie van Montreal vertegenwoordigd werd bleek ons niet duidelijk uit de A.P. telegrammen.

SPORT

K.S.C.

Uitslagen Korfbal: Bito — Vite 2—0; Voetbal: Republiek — Neptunus 3—1; Stormvogels — Tropiaals (Tropiaals niet opgekomen).

De beide clubs van de K.S.C. Republiek en D.B.O. zijn van plan met de Pinksterdagen enkele wedstrijden op Aruba te gaan spelen.

SCHAAKNIEUWS.

In aansluiting op zijn tournee door Argentinië zal de Nederlandse Schaakkampioen Dr. Max Euwe op 21 Mei as. alhier arriveren.

Donderdag 22 Mei, des avonds om 20 uur, zal hij in het Cultuurcentrum een simultaan-wedstrijd spelen, welke wedstrijd wordt georganiseerd onder auspiciën van de Westindische Schaakbond.

Voor deelneming kan men zich opgeven bij de besturen der Curaçaose schaakverenigingen en bij den Heer S. Zonenschain, Hendrikplein 3 A, telefoon Isla 534.

Dr. Euwe zal van hier naar Aruba en Venezuela gaan en in de eerste helft van Juni op Curaçao nogmaals een simultaanwedstrijd spelen.

Vervolgens zal de reis vermoedelijk via Cuba en de Verenigde Staten weer naar Nederland gaan.

SCHAAKKAMPIOENSCHAP VAN CURAÇAO.

Uitslag derde ronde.

Pang Atjok — Martinez 1—0; Zonenschain — De Groot 1—0; Lemmens — Lopez 1—0; Kleyngeld — Voordenhout 1—0; Moron — Araujo 1—0; Hudson — Avis ½—½.

Uitslag afgebroken partijen.

De Groot — Martinez 0—1; Kleyngeld — Zonenschain ½-½.

Stand na de derde ronde.

Pang Atjok 3 punten; Moron 2½ p.; Zonenschain 2½ p.; Lemmens 2 p.; Voordenhout 2 p.; Kleyngeld 1½ p.*); Avis 1½ p.; Martinez 1 p.*); Hudson ½ p.; Lopes ½ p.; Araujo 0 p.; De Groot 0 p.

*) Plus een afgebroken partij. Hedenavond (Maandag) wordt in het Repetitielocaal C.P.I.M. de vierde ronde gespeeld.

Laatste Nieuws

SNELLE VLUCHT.

Het K.L.M.-vliegtuig, dat Zaterdag vertrok naar Nederland, kwam vanmorgen om half twee op Schiphol aan.

Het duurt niet lang meer of we kunnen op één dag heen en terug.

Ontvangen

„Spectrum" tijdschrift voor intellectuele jongeren. Het vierde nummer van de vierde jaargang geeft weer een verzorgde indruk het bevat o.a. gedichten van de momenteel hier op Curaçao verblijvende declamator Siem Bosma De Surinaamse intellectuele jongeren op Curaçao verblijvend dienen dit tijdschrift te steunen, niet slechts als abonné doch door het inzenden van hun geestesproducten.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE VEREENIGING
„ONZE VLOOT"
Afd. Curaçao.

Jaarlijksche Algemeene Vergadering te houden op 13 Mei te 20 uur in de Club „TRIANON", Pietermaaiweg 15.

AGENDA:

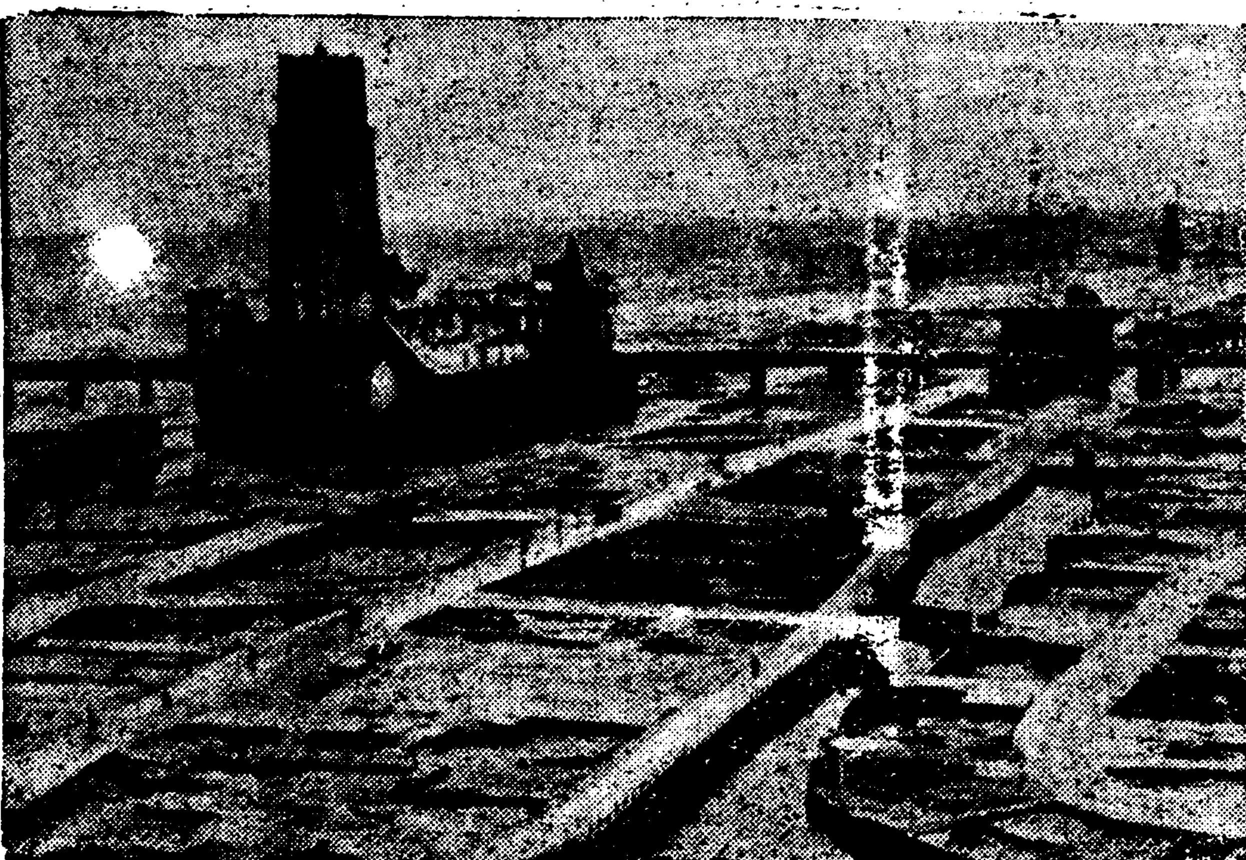
1. Openingswoord door den Voorzitter.
2. Voorlezing notulen vorige ledenvergadering.
3. „ jaarverslag van den Secretaris.
4. „ financieel verslag van den Penningmeester.
5. Benoeming Kas-Commissie.
6. Verkiezing Bestuursleden en Voorzitter.
7. Rondvraag.
8. Sluiting.

N.B. De aandacht der leden wordt hierbij gevestigd op art. 8 en 3b der Statuten, waarin o.a. is bepaald, dat de leden voor de bestuursverkiezing candidaten kunnen stellen.

Elke candidaat moet door minstens 10 leden worden voorgedragen. Uiterlijk 8 dagen voor den datum van de Algemeene Vergadering dienen deze lijsten bij den Secretaris te worden ingeleverd.

Namens het Bestuur,
J. H. C. Hense,
Secretaris.

2—1

ZO WERD HET ZEVEN JAAR GELEDEN.

BONAIRE

DE WATERHUISHOUDING VAN BONAIRE.

Reeds bij de eerste aanblik valt het op, hoeveel weliger de plantengroei op Bonaire is, dat uit de lucht gezien ook in de droge tijd de indruk van een groen eiland maakt.

De oppervlakte wordt voor een groot deel door kalksteenformaties ingenomen, waarin het water de spleten plaatselijk tot kanalen en holen heeft verwijd. Typische kartsverschijnselen van deze aard kon ik bij mijn bezoek op Bonaire waarnemen. Verscheidene putten waren in de droge tijd nog over vrije grote hoogte gevuld.

In de nabijheid van het vliegveld bezichtigde ik enkele holen, die naar mededeling van de plaatselijk bekenden, steeds water bevatten, kennelijk afkomstig van de neerslag en tegen overmatige verdamping beschut. Nabij Rincon bezocht ik een steeds watervoerende kalksteenholte, die met een reservoir aan de bergvoet is verbonden, waaraan een tapinrichting ten behoeve van de bevolking is aangebracht. Op de plantage Fontein, aan de Oostpunt van het eiland bevindt zich een kalksteenbron, waarvan de capaciteit in de droge tijd op verscheidene m³ per etmaal mag worden geschat. Het water dient voor bevloeiing ter plaatse en wordt voorts door waterverkopers p het eiland gedistribueerd.

Uiteraard is ook bij een dergelijke kalksteenbodem in het hier heersende klimaat geen blijvende zichtbare afwaterring te berwachten.

Ook op Bonaire geven rooien de afwateringsgeulen in de regentijd aan. Denudatie, als op Aruba, is echter op Bonaire niet opgetreden. De teelt van aloë en divi-divi blijkt hier op bevredigende wijze uitgevoerd; het beschikbare putwater is in het algemeen wel voldoende voor de irrigatie en de drinkwatervoorziening. Wel is transport over de grote afstanden noodzakkelijk, hetgeen voor de arme bevolking grote inspanning en voor de beter gesitueerden belangrijke uitgaven betekent, vooral door het gebrek aan goed verharde wegen en transportmiddelen.

Mijn algemene indruk is, dat voor het dunbevolkte Bonaire de waterhuishouding geen vraagstuk is en dat voor de zeker wenselijke verbetering van de drinkwatervoorziening gebruik zal kunnen worden gemaakt van bestaande bronnen en putten, voorzover de qualiteit van het water daartoe voldoende zal blijken te zijn. Aanleg van een distributienet voor Kralendijk en Rincon lijkt mij niet uitgesloten. Mocht dit te kostbaar zijn, dan zal met verbetering van het transport per as en met vermedering van het aantal tappunten moeten worden volstaan.

Mijn rapport behoeft zich met deze aangelegenheid niet verder bezig te houden.

„Rapport Krul."

VAN BONAIRE NAAR NIJMEGEN.

In onze editie van Zaterdag jl. plaatsten wij een artikel over de Duitsers in een doorgangskamp, waaruit bleek, dat de Duitsers van Bonaire in Nijmegen zijn gestrand. Zij kwamen terecht in een kamp van de „zwaarste nazies". Het is niet aan ons om er over te kunnen oordelen of de Duitsers van Bonaire ook bij deze categorie gerekend moeten worden......

Onze correspondent schrijft nog: Naar aanleiding van het ingesloten stukje uit de „Nieuwe Dag" van 3 dezer, wil ik u nog even mededelen, dat het vetgedrukt stukje betrekking heeft op de geïnterneerden uit Curaçao en **Suriname**.

Deze vertrokken op 23 Februari jl. per ms. „Bloemfontein" uit Curaçao en arriveerden hier in Nederland op 12 Maart d.a.v.

In de haven van La Guayra wist een der Duitsers van boord te ontsnappen. Het is mij niet bekend of men deze man later weer heeft kunnen vatten. In ieder geval is hij vóór vertrek van het schip, waar ik ook zelf aan boord

Het was tevoren bekend, dat de Curaçaose geïnterneerden eerst weer in een kamp in Nederland moesten worden ondergebracht om van daaruit geleidelijk te trachten de Duitsers naar de verschillende geallieerde bezettingszones af te vloeien.

Indien ik mij niet vergis, hadden de Staten van Curaçao bij de behandeling van de begroting 1947 de gelden voor onderhoud van het interneringskamp op Bonaire bij amendement afgevoerd.

ARUBA

DE WATERHUISHOUDING VAN ARUBA.

Evenals de kern van Curaçao is die van Aruba van vulcanische oorsprong en in betrekkelijk recente tijd uit de zee opgeheven. Echter bestaat de ondergrond van Aruba voor het grootste gedeelte uit diornet, een kwartsgesteente, dat niet — zoals de diabaas — aan splijting en scheurvorming onderhevig is en bij verwering een grof kwartszand vormt.

Hoewel ook diabaas in de ondergrond van Aruba voorkomt en op de kern ook kalksteen is afgezet, is toch van vorming van grondwater in enigszins belangrijke mate geen sprake. Al de neerslag vloeit snel langs de rooien naar zee, voorzover niet door damaanleg een tijdelijke voorraad van oppervlaktewater wordt gevormd. Hier en daar komen op Aruba dergelijke tanki's die ook in droge tijd nog water houden, voor.

Ook op Aruba is de economische structuur sedert de komst van de Lago geheel gewijzigd. Van landbouw is geen sprake meer, aanleg en onderhoud van dammen zijn verwaarloosd en in steeds sterkere mate wordt het eiland gedenundeerd en in een woestenij herschapen. Een overzicht uit het vliegtuig leert, hoeveel sterker de verdorring op Aruba is, vergeleken met die op Curaçao. In deze vergelijking ligt een aansporing besloten om de waterhuishouding op Curaçao te gaan regelen.

Op Aruba is grondwaterontrekking ten behoeve van de drinkwatervoorziening op enigszins belangrijke schaal niet mogelijk, zodat alleen uitbreiding van de destilleercapaciteit hier in aanmerking komt.

Echter zal ook voor Aruba een waterhuishoudingsplan moeten worden opgesteld, dat minder ingewikkeld dan dat voor Curaçao behoeft te zijn: volstaan zal kunnen worden met een nadere verkenning van de mogelijkheden van damaanleg met het oog op een betere behartiging van de lanbouwbelangen in de toekomst, terwijl ook aan de waterbehoefte voor eventuele bebossing aandacht moet word geschonken.

(Rapport Krul)

VOETBALCOMPETITIE 1947.

Het mag wel een zeer verheugend feit genoemd worden dat het voetbalspel op Aruba weer flink beoefend wordt door alle verenigingen.

Het enthousiasme hiervoor onder de voetballers mag wel zeer groot genoemd worden, nu de competitie 1947 begonnen is.

Het bewijs hiervoor is, dat er niet minder dan 17 verenigingen, waarvan 8 van de „A" en 9 van de „B"-klasse, aan de competitie meedoen.

Behalve deze 17 verenigingen, doen er nog 8 mee aan de Reserve-A klasse.

Op de Zaterdag- en Zondagmiddagen, de dagen waarop de wedstrijden plaats vinden, zien wij dikwijls een ongekend groot aantal voetballiefhebbers de wedstrijden bezoeken. De wedstrijd van Zondag 27 April jl., Hollandia— R.C.A. heeft tot dusverre wel de meeste toeschouwers aangetrokken. De tribunes en ook de staanplaatsen waren haast geheel bezet.

Jammer is het echter, dat niet allen zich konden neerleggen bij de beslissing van den Scheidsrechter, den Heer H. M. Nassy. Het Bestuur van Hollandia heeft nl. officieel geprotesteerd tegen de uitslag van de wedstrijd. Wij hopen dat de protestcommissie oordelen en beslissen zal volgens beste weten en kunnen, en dat zij zich zal laten leiden door neutrale principes.

Om nu reeds enige suggesties te doen over de kansen voor het kampioenschap is niet mogelijk; daarvoor zijn er immers nog niet genoeg wedstrijden gespeeld. Wel geven velen de meeste kansen aan Aruba, of aan R.C.A., anderen weer aan Hollandia of aan San Nicolaas Jr.

Met San Nicolaas Jr. de jongens van San Nicolaas, zullen de anderen wel degelijk rekening moeten houden. Wij mochten twee wedstrijden van haar zien en het laat zich aanzien, dat wij haar minstens in de finale zullen zien uitkomen. Haar „trio" vormt een waar gevaar voor het net van haar tegenstanders.

Het district Santa Cruz echter zal wel flink moeten aanpakken, wil het nog een goede kans maken in deze competitie. Werd Jong Holland door Arsenal met 8—2 naar huis gestuurd, met Trappers ging het niet beter, die maar eventjes 7—1 te incasseren kreeg van San Nicolaas Jr. Wij zijn zowel van Jong Holland, als van Trappers beter spel gewoon, en hopen daarom dat zij zich alsnog herstellen zullen van zulk een nederlaag.

Ook het district „Noord" is goed vertegenwoordigd in de competitie; met niet minder dan 4 verenigingen, B-klasse, doen hieraan mee.

Ook de onlangs gearriveerde militairen van het Savonetakamp zijn vertegenwoordigd in de B-klasse.

Van de zijde van het Bestuur van de A.V.B. wordt alles in het werk gesteld, om zo veel mogelijk bekendheid te geven aan deze voetbalwedstrijden, en wij zijn ervan verzekerd, dat onder de goede en correcte leiding van de nieuw gekozen Voorzitter, de heer Fred J. C. Beaujon, het Bestuur zeer zeker hierin slagen zal.

Den Competitieleider, den heer E. Gordon Ollivierre, komt zeer zeker een woord van lof toe, voor de juiste wijze waarop de wedstrijden plaats vinden.

De wedstrijden worden gespeeld op het Wilhelminasportpark, Lago Sportpark en Sportveld „Noord".

Wij hopen dat het publiek steeds zal blijven aangroeien, om alzo onze voetballers steeds meer aan te vuren.

Voetballiefhebber.

KATHOLIEK STAATKUNDIG MAANDSCHRIFT.

Verschenen is het eerste (dubbel)-nummer van het reeds aangekondigde Katholiek Staatkundig Maandschrift. Papierschaarste heeft de verschijning vertraagd. Dit tijdschrift moge een waardig opvolger zijn van het oude Maandblad, waarin o.a. onze betreurde Goseling en Verschuur hun uitstekende artikelen schreven.

De redactie van het nieuwe maandschrift biedt hiervoor alle waarborgen onder de leiding van Mag. Dr. S. Stokman O.F.M. Het eerste nummer komt met een paar gedegen artikelen. Dr. M. Smits van Waesberghe S.J. schrijft over: „Humanisme en Politiek". Hij komt tot de conclusie: „Wij, Katholieken, dienen er hartgrondig van overtuigd te zijn, dat het Humanisme, wil het werkelijk en ten volle humanistisch zijn, het christendom vereist. Humanistische politiek betekent voor ons christelijke politiek."

Dr. B. van Bilsen O.F.M. beantwoordt de vraag: Waarom een Katholieke Partij? Ir. K. van Ginneken behandelt het zeer actuele onderwerp: De economische toestand van Nederland en het technisch onderwijs. Hij schrijft o.a.: „De Zuidelijke provincies met hun grotere bevolkingsaanwas en hun toekomstige ligging in het centrum van een economische eenheid, zijn in het biezonder aangewezen op intensieve industrialisering. Ze zijn de tijd ontgroeid, dat de hoogste belangen van het land slechts gediend konden worden door anderen dan zijzelf en beseffen het tekort aan mensen, die de komende industrialisatie kunnen leiden in de geest en op de grondslag zoals zij die zien."

De partij-secretaris, Dr. L. Albering, geeft een „Analyse van de verkiezingen van 1946". Over de groei der communisten schrijft hij: „De voornaamste oorzaken van het communistische succes waren gelegen in de geestelijke onverschilligheid, de lauwheid ten opzichte van de godsdienst en de materialistische levensinstelling van zo velen, typische verschijnselen uit een na-oorlogse tijd. Ter bestrijding van het communisme, welke noodzakelijk is, dient op de eerste plaats hersteld te worden: een krachtige godsdienstige overtuiging. Daarnaast moet een sociale politiek gevoerd worden, die leidt tot een christelijke sociale maatschappij."

Daarna volgen de rubrieken, die geregeld zullen terugkeren: Algemene Parlementaire Kroniek en Parlementaire Kroniek, ditmaal over het Indonesische vraagstuk. De schrijver van dit laatste is het Kamerlid Mr. E. Roolvink. De Algemene Parlementaire Kroniek behandelt het cabinet-Beel en het economisch sociaal beleid. Deze rubriek wordt verzorgd door het Kamerlid Dr. W. de Kort. Er zullen ook geregeld boekbesprekingen geplaatst worden.

(Msb.).

OPENLUCHTMUSEUM IS HEROPEND.

Het Openluchtmuseum te Arnhem is heropend. Men beschikt er weder over drie expositiegebouwen, zodat tentoonstellingen weer kunnen worden gehouden. Belangwekkend is „Het Aarden Vat", de geschiedenis van de pottenbakkerskunst sedert de eerste tijden. Hier wordt in de eerste plaats de interesse gewekt voor het handwerk als zodanig. Hierbij wordt de aandacht gevestigd op de nijverheid, die Tegelen bekend begint te maken. Verder valt op een in bruikleen afgestane collectie kandelaars en tabakspotten. In deze tentoonstelling manifesteert zich de evolutie van algemeen gebruiksvoorwerp tot kunstproduct. De eenvoudige, gothische kandelaar wordt geleidelijk ontwikkeld tot den uitermate sierlijken kaarsenhouder der renaissance. Eenzelfde trapsgewijze vooruitgang ziet men bij de tabaksdozen.

Holland-Michigan, waarheen de vorige eeuw Nederlandse pioniers trokken, legt grote belangstelling aan de dag voor de tradities en de gewoonten, zeden en cultuur van het oude stamland. De meisjes van Michigan zien uit naar de klompen, knipmutsen en kleurige omslagdoeken en oorijzers, de jongmannen naar sjezen van het platteland. De Regering heeft metterdaad bewezen, dat zij prijs stelt op goede relaties met Michigan. Zij heeft verschillende oude voorwerpen aangekocht, als geschenk voor Amerika bestemd, zij heeft collecties waardevolle gebruiksvoorwerpen uit musea in bruikleen afgestaan voor de te Michigan te houden tentoonstelling en zij heeft experts voor nasporingen en transacties weten te animeren.

Een belangrijke rol heeft de directie van het Rijksmuseum voor Volkskunst, het Nederlandse Openluchtmuseum te Arnhem, bij dit alles gespeeld. Zij heeft specimina van volkskunst in boerenschuren en op verlaten zolders ontdekt, bemiddeld bij de transacties, oude volkswijsjes zodanig vertaald, dat daarin nog iets leeft van de oude humor, volksdansen van een gebruiksaanwijzing voorzien, verschillende stukken uit hun eigen museum in bruikleen afgestaan en dikwijls, waar het doublures gold, voorwerpen geschonken. Men heeft er niet naar gestreefd, alleen waardevolle antiquiteiten bijeen te brengen. Waar mogelijk, is ook een keuze gedaan uit de kunstnijverheid, zoals deze tot op de huidige dag nog onder het volk leeft. In dit verband zij gewezen op aankopen van Zeeuws- en Hindeloper snijwerk. Tot de voornaamste stukken, die oud-Holland in Michigan zullen vertegenwoordigen, behoren twee sjezen, een gebeeldhouwde Zuidhollandse boerenwagen, klokken, tinnen en koperen gebruiksvoorwerpen enz. Waar het museum zelf volkomen van zijn klederdrachten is broofd en de geestelijke drachten steeds schaarser worden, is men er nog niet in geslaagd, het Amerikaanse verlangen op dit punt te bevredigen. Tenslotte werd een grote collectie fotomateriaal bijeengebracht.

(Commentaar).

HOEVEEL PRIESTERS ZATEN IN DACHAU GEVANGEN?

Pater van Gestel S.J. geeft juiste cijfers.

Naar aanleiding van de veelal onjuiste en overdreven verhalen, die de ronde blijven doen omtrent het aantal priesters, dat in de loop der oorlogsjaren in het concentratiekamp van Dachau moest verblijven, en omtrent het aantal priesters, protestantse geestelijken en theologische studenten, die daar de dood vonden, heeft de Z.E. Pater van Gestel S.J., die zelf vier jaren in het kamp doorbracht, aan de Osservatore Romano het volgende ingezonden stuk gestuurd:

Er worden nog immer onjuiste mededelingen gepubliceerd betreffende het aantal der priesters in het bruchte concentratie-kamp Dachau. Het is nodig deze nu eens voorgoed recht te zetten.

Alle gegevens betreffende dit kamp waren bekend aan de priesters, die te Dachau verbleven en die elkander van dag tot dag op de hoogte hielden van wat er voorviel. Ik heb hier persoonlijk **een werkzaam aandeel in** gehad van begin 1942 af tot twee maanden na de aankomst der Geallieerden.

De laatste, officieel gecontroleerde, statistiek is van half Februari 1945. Er waren op dat tijdstip in Dachau: 1478 geestelijken van 24 verschillende nationaliteiten. En wel: 775 Polen, 318 Duitsers (Oostenrijkers inbegrepen), 120 Fransen, 71 Tsjechen, 36 Hollanders, 29 Italianen, 23 Belgen, 8 Luxemburgers, 1 Amerikaan, 4 Hongaren ect.

Van deze 1478 waren slechts 43 niet-Katholieke geestelijken, **onder wie** 18 Orthodoxen, 3 Oud-Katholieken en 3 van de Tsiechisch-Nationale Kerk. De Katholieke priesters behoorden tot 142 diocesen: één derde was lid van een Orde of religieuze Congregatie. In Dachau bevonden zich twee bisschoppen, nl. Mgr. G. Piquet, bisschop van Clermont-Ferrand en de Poolse bisschop Mgr. Kozal, die in Januari 1943 aan typhus overleed.

De oudste priester in het kamp was een Lithauer van 81 jaren; de jongste theologie-student was 19. In totaal zijn in het kamp Dachau „ingeschreven" geweest 2500 geestelijken van wie slechts 90 niet Katholiek waren. Het aantal doden bedraagt ongeveer 1000. Het aantal Duitse en Oostenrijkse geestelijken heeft in totaal 450 bedragen, van wie 46 Protestanten; van de 1660 Poolse priesters, die in Dachau hebben verbleven, zijn er 846 in het kamp overleden en slechts 14 werden door de Geallieerden bevrijd.

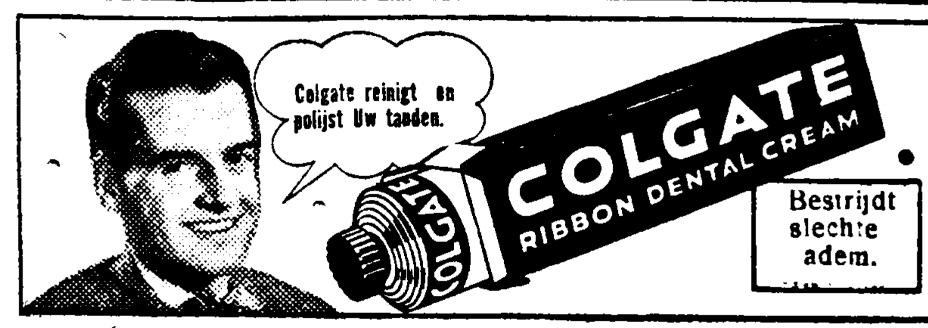
In 1942 was het grootste aantal priester in het kamp, nl. 1600. Op 29 April 1945, dag van de bevrijding, waren er nog ongeveer 1100".

(„De Tijd").

Letterkundig Leven

PROF. DR. C. BROM 65 JAAR.

Is waarlijk volop geprofiteerd van zijn rijke geest?

Geestelijke leider.

Prof. Dr. Gerard Brom, die onlangs 65 jaar werd, is van zijn jeugd af aan een man geweest, die gemakkelijk verbindingen met andersdenkenden zocht en vond. Als litterator kwam hij reeds voor de dag in zijn studententijd, toen hij opvallende bijdragen leverde aan het Annuarium. Hij was toen tussen 1901 en 1905 een bewonderaar van Lodewijk van Deyssel, doch bereidde zich tevens voor om de katholieke emancipatie, zoals Van Deyssels vader die verstond, te helpen voltooien.

Gerard Brom ondertekende toentertijd zijn bijdragen met de studentikoze schuilnaam Kleine Jongen. Hij schreef sonnetten, die later in vergetelheid geraakten, ook bij hemzelf.

Zijn proefschrift uit 1907, dat de grondslag werd voor zijn prachtig-bezonken boek over Vondels geloof, bewees, hoezeer hij van het dichterschap tenminste de oorspronkelijkheid van visie in zich omdroeg.

Hij bekeek Vondel, wiens bekering het eigenlijke onderwerp van zijn dissertatie was, niet uitsluitend op de wijze der geschiedschrijvers, doch veeleer met het oog der geestelijk gelijkgestemden. Hij begreep de gevoelens van Vondel als een tobber om den gelove en als geestelijk verzetsman krachtens zijn eigen strijdlust en geloofsernst.

Hij promoveerde cum laude. Spoedig daarop begon hij zich in het openbare katholieke leven te roeren. Het Kruisverbond ter bestrijding van alcoholische dranken, toentertijd een middelpunt van maatschappelijke werkdadigheid, vond in hem niet slechts een overtuigd lid en vurig propagandist, maar ook een bekwaam geschiedschrijver. Hoewel zijn boekje De Nieuwe Kruistocht uit 1919 vandaag verouderd kan heten, heeft het toch voor den schrijver zelf de grote betekenis gehad, dat het hem zijn eigen kracht leerde kennen als historicus van de katholieke beweging in Nederland. Zijn latere boeken over de herleving van de wetenschap in katholiek Nederland en van de kerkelijke kunst, zijn levensbeschrijving van Alphons Ariëns en van Dr. Schaepman, zijn boek over Broere, waaraan hij al jarenlang werkt, zijn geschiedenis van romantiek en katholicisme in ons vaderland, werden allen door die kracht beheerst. Het zijn boeken, waarin een enorme voorraad kennis is verwerkt.

Waarschijnlijk leeft er op dit ogenblik niemand, die meer kennis heeft van de geestelijke ontwikkeling gedurende de negentiende eeuw binnen onze landsgrenzen. Brom heeft daar een studie van gemaakt, zo uitgebreid als maar mogelijk is.

Gedegen kenner van Vondel, volstrekt beheerser van de letterkundige geschiedenis, sedert Bilderdijk, was Brom erop aangewezen, professor in de geschiedenis der vaderlandse letteren te worden. Hij had dit kunnen worden in 1923 te Nijmegen, in 1935 te Leiden of in 1936 te Amsterdam. Hij is het eerst geworden na de dood van Dr. Jac. van Ginneken te Nijmegen.

Tevoren was hij aldaar hoogleraar in de schoonheidsleer en kunstgeschiedenis, een vak, waarin ook de oude Thijm gedoceerd had en waarin Brom grote bekwaamheden aan de dag legde. Toch bleef hij de kunstgeschiedenis gaarne zien in nauw verband met de letterkundige ontwikkeling, zijn eigenlijk studie-object. Wij danken aan deze toeleg zijn boeken over Barok en Romantiek, over Nederlandse schilders en schrijvers in de vorige eeuw, over Java in onze kunst, over Rembrandt in de litteratuur.

Maar bovenal is Brom de geestelijke leider zijner tijdgenoten geweest in hun streven om contact te vinden met de andere bevolkingsgroepen van Nederland. Zijn maandblad De Beiaard heeft in dit opzicht moeilijk te overschatten verdiensten, vooral te danken aan de critische zin, waarmede het geredigeerd werd.

Brom toetste grote Europese geestesstromingen aan oude katholieke begrippen en schreef schitterende bijdragen over actuele godsdienstige vraagstukken. Een klein, fijn werkje als De Dominee in onze litteratuur, een principiële verhandeling als het boek, dat tot titel slechts het woord Katholiek draagt, bundels als Areopaag en Van de Daken, studies als Le Romantisme de Tolstoï, Nietzsche's Antichrist en vooral Gesprek over de eenheid der Kerk, zijn de vruchten van Broms activiteit op dit gebied.

Hiermede is nog geen volledige opsomming van zijn geschriften en bemoeiingen gegeven. Genoemd dienen tenminste te worden zijn werk over De Omkeer in het studentenleven en over Geschiedschrijvers van onze letterkunde. De oorspronkelijkheid van hun stijl, de gedetailleerdheid van hun betoog, de pikantheid van hun polemiek schrikken de lezers wel eens af en het spreekt vanzelf, dat het oordeel van den schrijver weleens gekleurd is naar diens particuliere smaak, zodat hij soms tot tegenspraak prikkelt. Maar iemand, die al Broms werken gelezen heeft en ze thans overziet, zal toch diepe eerbied moeten betuigen voor zoveel kennis, gepaard aan zoveel oorspronkelijkheid, zoveel energie bij zoveel speelsheid van geest, zoveel overtuigingskracht bij zoveel fijne smaak.

Eigenlijk is maar een ding te betreuren: dat zo weinig werken van Brom een herdruk behoefden. De plaats van dezen schrijver wordt algemeen erkend door zijn geloofsgenoten, doch of men waarlijk volop geprofiteerd heeft van zijn geest, is een open vraag.

Slechts wie zijn boeken zelf in bezit heeft, weet bij ervaring, dat Gerard Brom niet alleen een auteur is, dien men moet lezen, maar ook een voorlichter, dien men herhaaldelijk raadpleegt.

Anton van Duinkerken.
(De Tijd).

BERNARD VERHOEVEN VIJFTIG JAAR.

Een onvermoeid en vruchtbaar werker.

Als men zich, ter gelegenheid van zijn vijftigsten verjaardag, wil beraden op de betekenis van Bernard Verhoeven, zou men dezen werker onrecht doen door zijn belangrijkheid slechts te willen aflezen van het tiental dunne boekjes, dat hij als dichter en essayist het licht deed zien.

Want een werker is hij, een onvermoeid en vruchtbaar werker in den wijngaard Gods. Waar de Nederlandse Katholieke Cultuur verdedigd of gepropageerd moest worden, waar zij een stimulans nodig had, daar stond Bernard Verhoeven op de bres. Zijn spreekbeurten en tijdschriftartikelen, die bij geloofsgenoten hartelijke bewondering en bij andersdenkenden openlijk erkende waardering ondervonden, zijn legio. De oorlog en de daarop volgende bezetting zijn hem geen reden geweest zijn activiteit te onderbreken of te verminderen. Bernard Verhoeven gaf talrijke clandestiene lezingen, totdat de Duitsers hem arresteerden en hij aan den lijve de ellende der Duitse gevangenkampen kreeg te ondervinden.

Maar wie denkt, dat hij hierdoor gebroken of althans minder onvermoeibaar zou zijn, vergist zich. Nauwelijks teruggekeerd in het vaderland, hervatte hij zijn werk met onverminderde geesteskracht. En dat ook de zanger in hem niet dood was, bewees het grote gedicht „De Stad", in 1945 geschreven ter herdenking van de slag om Arnhem; een geïnspireerd en sterk werk, dat een waardige text zou zijn voor een vaderlands declamatorium.

Inderdaad: Zijn betekenis zal het nageslacht niet kunnen worden bewezen aan de hand van zijn gedrukte werken. Zij is zelfs grotendeels niet afgebakend aan te wijzen. Misschien is het niet te stout om, met een variant op Marsmans' woord over Henrie te Roland Holst, te zeggen, dat het katholieke culturele leven in ons land momenteel anders zou zijn, als Bernard Verhoeven er niet was geweest...

Dit vooropgesteld, kunnen we verder onze biezondere aandacht bepalen tot den dichter, of liever: den zanger Bernard Verhoeven. Want een geboren zanger is hij! Zijn eerste verzen („Van schijn en schemer"), op zeer jeugdigen leeftijd geschreven bewijzen dit. Er zijn onmiskenbare invloeden, zowel van Vlaamse dichters als van de Tachtigers. Er spreekt geen eigen stem uit deze liederen, maar wel getuigen zij van een spontane zangdift en van een vlotte, doch niet sterke, verificatie. „De Voorhof" is niet meer dan een schrede voorwaarts, hoewel een Kerstliedje als „Opdracht" zo fijn en zuiver van toon, zo innig en gevoelig van gedachte is, dat het doet herinneren aan de ontroerende middeleeuwse Kerstliederen.

Eerst toen Bernard Verhoeven op 26-jarigen leeftijd in „De Pelgrim" (uitgegeven in de Schatkamer-reeks, onder redactie van Jan Greshoff) naast een definitieve keuze uit de beide vorige bundels nieuw werk publiceerde, kon men in enige der laatste verzen een meer persoonlijke toon waar nemen, die reden tot verwachtingen gaf.

En deze beloften heeft de dichter ingelost met „Maskers" (1936). De hierin opgenomen verzen zijn directer, geconcentreerder, minder lyrisch, doch desondanks dieper doorleefd en bezonkener. De zanger is nog herkenbaar, maar blijkt veel rijper: men zou kunnen zeggen: hij heeft nu begeleiding van een machtig orgel. Ook zijn techniek is sterker en veel persoonlijker geworden. Een merkwaardig vergelijkingspunt bieden de St. Franciscus gedichten. Zijn het in „De Pelgrim" 46 regels, waarin de dichter den Poverello bezingt, in „Maskers" zijn het er... 42 minder en ontegenzeggelijk zegt hij in het eerste gedicht veel minder dan dat hij in het tweede... aanduidt.

Maar de zanger in hem is sterk. In het door „De bezige bij" clandstien uitgegeven bundeltje „Pax Hominibus" bespeurt men dit duidelijk. Doch wie zou zijn keuze tussen dichter en zanger zonder meer kunnen bepalen? Wie zou definitief kunnen „kiezen" tussen de verzen van „den zoetgevooisden zanger" en die van de dichteres van „De vrouw in het woud?" En is het in dit verband niet merkwaardig, dat Bernard Verhoeven juist over deze twee figuren zijn uitstekende essays schreef?

(Msb).

Koninklijke Marine

Met trots mag de Nederlandse regering en tevens ook alle Nederlanders spreken van de Koninklijke Marine. Het is niet voor niets dat de Duitsers hen „De Rode Duivels" noemen. Inderdaad, Rode Duivels zijn ze, niet slechts in zinnebeeld, doch ook in hun verrichtingen bij gevechten zowel op Zee als te Land.

Aan de Koninklijke Marine heeft Nederland ten alle tijde het meest gehad. Het waren altijd die zeelui, die ook aan wal zo gevaarlijk met hun bajonetten konden omgaan. Dezer dagen waren wij in de gelegenheid gesteld met deze marinemensen van dichtbij kennis te maken, nl. we mochten met de „van Speyk" een trip naar Aruba maken,

Aan boord van de „van Speyk".

Aan boord van de „van Speyk" werden wij ontvangen door den Ltz. der 2 kl. ter Brake, die ons vervolgens naar den eersten Officier ter Gorte bracht, wie op zijn beurt ons naar den Commandant leidde.

De Commandant van de van Speyk, Overste Velderman, is een geschikte persoon om commandant te zijn. Hij is als het ware een vader voor de bemanning en dit helpt de stemming bij de Officieren en minderen hoog houden. Wij hebben dan ook kennis gemaakt met de meeste Officieren t.w. de Eerste Officieren ter Gorte, Smeeman en Bijl, resp. Eerste Officier, Chef Machine en Chef Geneeskundige dienst. Verder nog de Luitenants ter Zee der 2e klasse Ter Brake, De Vries, van Oosten, Reitsma en Maas. Ook waren er drie Adelborsten t.w. Heyningen, Nelemans en van Leyen.

Overste Velderman liet ons het schip zien. Wij kwamen in een ontvangstkamer, waar H.M. Koningin Wilhelmina onlangs een hele dag heeft doorgebracht. Ook wees de Overste ons zijn eigen appartementen en die der overige officieren. De visite-boeken werden niet vergeten. Geestige opmerkingen en aantekeningen hebben deze boeken tot waardevolle documenten gemaakt.

Het schip zelf dankt haar naam aan den bekenden Jan Carel Josephus van Speyk, die van Januari 1802 tot 5 Februari 1831 zijn korte leven heeft geleid. Tot het jaar 1815 was Jan van Speyk als weeskind een kleermakersleerling, doch hij was nier geschapen om kleermaker te worden. In 1820 ging hij voor stuurman studeren en promoveerde reeds in het jaar 1823 tot Adelborst. In 1827 werd hij Luitenant ter Zee der 2e klasse. Van 1824 tot 1828 was hij in Oost-Indië gedetacheerd bij de Koninklijke Marine. Een dagorder meldt dat hij zich in het biezonder heeft onderscheiden bij de Boni-expeditie. In 1828 leed hij schipbreuk. Later werd hij Commandant van Kanonneerboot No. 2 en nam deel aan de bombardement van Antwerpen.

Hiervoor werd de jonge Officier onderscheiden met de Militaire Willems Orde. In 1831 raakte hij met zijn schip aan lagerwal op het Vlaamse Hoofd en werd overrompeld. Hierbij stak hij de lont in het kruit en sneuvelde. In zijn Journaal van 3 Februari staat geschreven: **„Liever een Glaessen dan een Daine"**. Voor degenen die weten wie Glaessen en wie Daine waren is dit begrijpelijk.

Deze woorden prijken dan ook tegen de wanden van de „van Speyk" van Overste Velderman. Als je de trap naar de Officierenafdeling afgaat vallen je ogen direct op deze woorden die in mooie letters op een gouden plaat tegen de muur zijn aangebracht.

Aan boord zelf, zoals wij eerder vermeld hebben, waren wij de gasten van Overste Velderman en zijn Officieren. Een stel jonge mannen, die het grootste gedeelte van hun tijd op zee doorbrengen. Het valt moeilijk van een ieder in de finesse uit te wijden doch 't is niet onaardig enkele van de Officieren onder de loupe te nemen. Om te beginnen bij den beginne: de Overste zelf: Een vrolijke Marine man, die op zijn tijd een streng gezicht kan aantrekken, doch die overigens een man is met een gouden hart. Hij heeft uren en uren met ons zitten praten en vertelde ons veel van zijn meesterlijke avonturen. Suriname, blijkt uit zijn spreken, zijn hart gestolen te hebben. Wij kunnen hem alleen maar dankbaarheid zijn voor al wat hij met zijn staf voor ons tijdens ons verblijf aan boord hebben gedaan.

No. 2 bekijken wij de stille Eerste Officier ter G. Een niet magere figuur met een niet té vriendelijke gezicht. Het is te begrijpen dat een eerste Officier aan boord van een oorlogsschip een strenge meneer moet zijn. Van pannekoeken houdt hij niet, maar werkt gemakkelijk vier borden erwtensoep naar binnen. Hij is ook geen geheelonthouder van alcoholische dranken.

De Chef van de Machine, meneer Sm., die zit in een huis van honderde guldens, terwijl het geen cent waard is. Hij dan ook stil. Misschien de vaderlijke zorgen die op hem rusten, misschien de zorgen voor zijn machines. Eten doet hij niet veel, niet van om dorstig te zijn en gebruikt hiertegen dus enkele biertjes. Men kan ook niet zeggen, dat hij helemaal niet rookt want soms gebruikt hij 3 pakjes per dag. De zenuwen?

Dokter B. is een tegenstander van Chef Sm., voor wat betreft weinig eten. Zeeziek wordt hij trouwens ook niet meer, hiervan had hij last in zijn prille dienstjaren. De nodige pillen en injecties om de militairen zoet te houden heeft hij bij overvloed aan boord. Pannekoeken vallen bij hem in de smaak en een glaasje bols weigert hij niet.

„Goede morgen heren. Wie van de Heren heeft een sigaret voor mij. Oh, yes, thank you beaucoup", dit is Luitenant der 2e klasse ter B. Een vrolijke jonge man die geen verdriet kent. Geeft zijn collega's spirit en zorgt dat de stemming vrolijk blijft.

Dit was even een klein overzicht van enkele van ons vrienden die wij aan boord van de „van Speyk" hebben leren kennen.

Temidden van deze gastheren en onder gebruik maken van de aangeboden koele dronken hebben wij de avond doorgebracht. De nacht hebben wij en in een hut naast het commandobrug doorgebracht. Door de goede zorgen van Overste Velderman werd deze hut aan ons afgestaan voor de duur van onze reis.

BURGERLIJKE STAND.
Stadsdistrict.

Bevallen op:

April 29 Lake, Victoria Almina echtg. v. Carty, F. H. z; 30 Windefelde, Alice Brittania echtg. v. Euson, Th. A. z; 28 Fluonia, Leonor Estella d; 26 de Grijze, Maria Natalia z; 28 Petronilia, Juanita echtg. v. Capriles, R. O. z; 25 Fenton, Susannah Henritta Eslanar echtg. v. Daly, Ch. H. z; 30 Buitenweg, Cornelia Jacquelina d; Mei 1 Jolliffe, Edmé Annie echtg. v. Gersie, J. z; 2 Lindeman, Elisabeth Maria echtg. v. Lakeman, Hendrikus Lambertus d; 1 Roosje, Mathilda z; 4 Wekker, Gertruus Harriette echtg. v. de Rooy, F. L. z; Raphaela, Norma Edita echtg. v. Herman, R. F. z; Lorenzo, Amelia Cristina echtp. v. Cijntje, J. C. z; Evers, Anna Cilia Sabina echtg. v. Elisa, E. z; 1 Ferdinand, Virginia Victoria echtg. v. Cachemir, H.R. d; 2 Merien, Marcela Francisca echtg. v. Schob, S. D. z; 4 Zevenbergen, Anna echtg. v. Rasser, J. z; 6 Tyrol, Vera Georgina echtg. v. Hulpsel, S. z; 4 Asporaat, Johanita Agustina echtg. v. van Langeveld, E. I. d; Hooi, Seriana Dominga echtg. v. Raven, E. F. z; 1 Richardson, Valentina Henriqueta d; 2 Martijn, Olga Antonia echtg. v. Vivas, Iliodoro Eddy d; Arrendell, Princeis Ularlie z; 4 Pimentel, Maria Francisca echtg. v. Hose, M. E. z; Maduro, Sila Filomena d; 6 Eddy, Rose Mullia Alexandrina echtg. v. Thodé, J. M. d; 2 Martin, Domitilia Francisca echtg. v. Justin, P. A. d; 3 Gorré, Rudolphina Alexandrina d; 5 Martina, Gabriela Vilma d; 6 Holters, Maria Henriette echtg. v. der Meer, Deo Hugo Andries d.

Ondertrouwd op Mei:

6 van Veen, Nicolaas Jacobus en Prophet, Elsie Estrella Eustequia; Dania, Isaac Herman en Henriquez, Helena Gertruda Francisca; Bruinstroop, Jan en Hendrikse, Maria Catharina; de Jongh, Edgar Enrique en Romijn, Elsie Theresia; 7 Pietersz, Francis en Faessel, Delia Catharina Julia; 8 Richardson, Osborne Henderson en Ruan, Agatha Laurice; Cristiaan, Gustaaf Frank en Da Costa Gomez, Gabriela Fidèle; Martina, Lucia Martir en Damon, Margarita Fafaela; Kross, Julius Frederik en Bentura, Lelia Faustina; Stasia, Pedro Telmo en Torres, Josefa Maria; Browne, Benjamin Adolphus en Osborne, Edith.

Getrouwd op Mei:

3 Bos, Willem Robert en Lichtveld, Sophie Josephine Jane Maria; 7 Grovell, Cyril Alexander en Reymoundt, Armande Augusta Gabrielle; Tuitt, John Phipps en Isenia, Filomena Leonita; 8 Richardson, James Hertwell en Gumbs, Rose Adina; van der Kwast, Adrianus en Da Costa Gomez, Elaine.

Overleden op April:

30 Clementina, Placido Companero 85 j.; 15 de Castro, Esther 79 j.; 30 Angelista, Sarah Gregoria 66 j. 27 Remou, Mabel 21 j.; Mei 3 Wanga, Peter echtg. v. Paar, R. Ch. 63 j.; 2 Every, Hanna wed. v. Wilson, Th. 81 j. Andrea, Eusebia Abrahams 80 j.; 3 de Jongh, Wenceslao Simon Philip wedn. v. Evertsz, M. M. 87 j.; 5 Matheeuws, Elisabeth Geertruida wed. v. Penso, E. 86 j. Leyba, Ana Maria 79 j.

Tweede district.

Bevallen op April:

25 Lourens, Luisita Feliciana d; 26 Cicilia, Marianita Maria echtg. v. Cathalina, J. M. z; Tomasa, Eugenia Virginia echtg. v. Mathilda, T. M. d; Allee, Ana Maria echtg. v. Martha, D. R. d; 21 Bonifacia, Margaretha Martina z; 23 Lourens, Maria Caloria d; 24 Hansen, Virginia Martina d; Martis, Catharina Obispo z: 25 Mathilda, Juanita Ogenia echtg. v. Martier, J. M. d; 22 Selassa, Virginia Praxedes d; 26 Manuela, Maria d; Gustina, Margarita Servania echtg. v. Mercelina, L. G. z; 27 Martina, Maria Josepha echtg. v. Gregorio, J. R. z; Antersyn, Justina Hilda echtg. v. Albert, J. F. d; 30 Plate, Elenita Inecia echtg. v. Magdalena, N. B. d; Josefina, Maria Hendrika echtg. v. Cathalina, M. I. z; 28 Florentina, Carmen Generosa echtg. v. Lucio, C. H. z; 24 Daantje, Aldelaide Orosia echtg. v. Raphaela, A. A. z; 26 St. Jago, Margarita Mateo echtg. v. Eugenio, I. O. d; Marchena, Maria Margaretha echtg. v. Curiel, J. S. z; 24 Daal, Leonicia Juanita echtg. v. Eugenio, J. F. z; 27 Magdalena, Ludovica Maria echtg. v. Anastatia, F. de P. d; 30 Maduro, Helena Imperatriz echtg. v. Martina, J. B. d; Peukert, Klara Frieda Nicolina echtg. v. Schotborgh, A. C. z; 29 Gosepa, Luisita Eugenia d; 26 Salcedo, Aura Eduarda echtg. v. Rosalina, R. A. z; Mei 2 Elizabeth, Isbelia Martir echtg. v. Martis, S. O. z.

Ondertrouwd op Mei 2: Paulina, Antonio Alfredo en Margaritha, Clemencia Lucrecia.

Overleden op April:

28 Petronilia, Juliana Inesia echtg. v. Antonia, M. R. 65 j.; 5 Wouter, Yplanda Fortunata 2 j.

Staten van Curaçao.

Vergadering op MAANDAG, 12 Mei 1947 des avonds te 8 uur.

TE BEHANDELEN ONDERWERPEN:

1. Ingekomen stukken.
2. Ontwerp-landsverordening tot intrekking van het Koninklijk Besluit van 27 Februari 1871 no. 1 (P.B. 1871 no. 3) en tot wijziging en aanvulling van de „Vuurwapenverordening 1930" (P.B. 1930 no. 2) 1946—1947—35).

De Griffier,
VAN WEEL

FINANCIEN EN ECONOMIE.

Tegenover deze f 18 millioen aan aangetrokken middelen, is ruim f 8½ millioen aan munten en muntmateriaal aanwezig en niet minder dan ruim f 5 millioen is in Nederland belegd. Vooral deze laatste post is een doorn in het oog der Surinamers. Men acht het een misstand, dat de circulatie-bank, die haar middelen aan Suriname ontleent, de daartoe geschikte beleggingen niet in Suriname zelf uitzet, zoals, naar men meent, haar morele verplichting medebrengt.

Naar aanleiding van deze en van andere quaesties, gaf het weekblad „Nieuw Suriname" een uitvoerige beschouwing over de gestie van de Surinaamse Bank gedurende de oorlogsjaren, waarbij de belegging van belangrijke bedragen buiten Suriname aan critiek werd onderworpen. In verband nu met het voornemen van de Nederlandse regering een bedrag van f 30 millioen te besteden (over 5 jaren verdeeld) aan de opheffing van Suriname, hebben wij de verslagen van de Surinaamse Bank eens nauwkeurig onder de loupe genomen.

Daarbij moet het ons van het hart, dat de totaal onvoldoende verduidelijking van de balansposten een geheel gebrekkig inzicht geeft in de activiteit van de circulatiebank. Zo is bijv. in het jaarverslag over de jaren 1940—1945 met geen woord gerept over de toch zeer belangrijke vordering, die de bank had op de N. V. Kernsten en Co. en die oorspronkelijk ongeveer f 1.800.00.— moet hebben belopen.

Uit de jaarverslagen die on... derneming los komen vast ... staan, dat in 1941 die N. V. een reorganisatie onderging, waarbij de helft der bankschulden werd omgezet in winstaandelen, die ten zijner tijd uit de toekomstige winsten zouden worden afbetaald. In hoeverre daar in latere jaren gevolg aan is gegeven is noch uit de balansen noch uit de winst- en verlies-rekeningen der Surinaamse Bank iets gewaar... worden. Terwijl het hier toch gaat om een vordering, die bijna tweemaal zo groot is als het gehele geplaatste aandelenkapitaal van de bank. Zo zijn er vele duistere punten in de jaarverslagen te vinden en het is belangrijk, dat men in Suriname weinig ingenomen is met de leiding der circulatiebank. Nu ziet men evenwel o.a. uit het verloop van de transactie met de N. V. Kersten en Co., dat het uitzetten van gelden in Suriname risico's medebrengt, die een bank met een zo klein eigen kapitaal feitelijk niet op zich mag nemen.

Daarom zal het aanbeveling verdienen, dat de Staat der Nederlanden de Surinaamse Bank machtigt credieten te verstrekken ter opheffing van het kapitaalgebrek in Suriname, onder garantie van de Staat, zoals dat in dertijd ook met de voorschotten aan koffie-ondernemingen ... geval is geweest.

Of daartoe eerst het statuut van de Surinaamse Bank gewijzigd moet worden, is een punt dat wel nader onder het oog ... worden gezien, want de geheimzinnigheid, die alles wat de Surinaamse Bank betreft omgeeft, dient vooraf te worden weggevaagd. Hoe zonderling deze circulatiebank met hare berichtgeving omspringt, blijkt wel uit de weekstaten, dat zij te Paramaribo publiceert en waarin zij doodleuk de posten in Surinaamse guldens bij die in Nederlandse guldens optelt, ofschoon de pariteit van de Surinaamse gulden f 1.40 in Nederlands courant ... Juist nu in de commissie van advies omtrent de toekomstige verhouding tussen Suriname en Nederland in ons land is aangekomen en de beide drukkende vraagstukken: werkkrachten en kapitaalverschaffing, op de voorgrond zullen treden, lijkt het ... vens noodzakelijk klaarheid ... brengen in de voor een circulatiebank zozeer te verwerpen heimhouding en verdoezeling.

Nu de Surinaamse Bank ... licht een grote rol gaat spelen bij de door de Staat te verlenen financiële bijstand, dient het vertrouwen in de leiding van de circulatiebank, zowel voor Suriname als voor Nederland, de basis te zijn.

(De Tijd).